

JAN KOCHANOWSKI

**Pieśń XV (Nie
zawždy Apollo
strzela)**

JAN KOCHANOWSKI

PIEŚNI, KSIĘGI WTÓRE

*Pieśń XV*¹²

Nie zawždy Apollo³ strzela,
Ale łuk z lutnią podziela;
Nie zawždy Mars⁴ hufy wodzi,
Czasem też pod sieć ugodzi⁵.

Nie zawždy grad z góry leci
Albo burza niebo szpeci;
Chmury czarne wiatr wojuje,
A pogoda następuje.

Takżeć słusze⁶ człowiekowi
Odejmać się frasunkowi⁷,
A jako niewdzięczne⁸ brzemie
Uderzyć troski o ziemię⁹.

Cokolwiek raz przeminęło,
Niewrócony koniec wzięło,
A przyszły czas Bóg ma w mocy,
Pogrążony w twardej nocy¹⁰.

Dosyć na rozum człowieczy
Dzień dzisiejszy mieć na pieczy;
Ostatek na Boga wkładaj¹¹,
A dobrze żyć nie odkładaj.

Żyj dobrze, nie odkładając;
Bo dalszych czasów czekając,
Niepodobnym obyczajem¹²,
Nie począwszy żyć, przestajem.

¹Ks. 2, Pieśń XV — motywy z licznych utworów Horacego (Carmina I 7, I 11, II 9, II 10, II 16, III 8, III 29, epod 13). [przypis redakcyjny]

²W przypisach gwiazdką oznaczono wyrazy, które są używane do dziś, ale których znaczenie w *Pieśniach* jest odmienne od znaczenia obecnego. [przypis edytorski]

³Apollo — w mit. gr. syn Zeusa i Latony, czasami utożsamiany z bogiem słońca Heliosem; był bogiem muzyki, poezji, łucznictwa, prorocत्व i sztuki lekarskiej. [przypis redakcyjny]

⁴Mars — w mit. rzym. bóg wojny. [przypis redakcyjny]

⁵*Czasem (...) pod sieć ugodzi* — aluzja do mitologicznej opowieści o tym, jak Wulkan (gr. Hefajstos) zarzucił sieć na kochających się Marsa (gr. Aresa) i Wenus (gr. Afrodytę), i zawstydził ich przed innymi bogami. [przypis redakcyjny]

⁶*słusze* (starop.) — jest rzeczą słuszną, przystoi. [przypis redakcyjny]

⁷*odejmać się frasunkowi* — uwolnić się od frasunku. [przypis redakcyjny]

⁸*niewdzięczny** — niemiły (por. dzisiejsze wyrażenie: niewdzięczne zadanie). [przypis redakcyjny]

⁹*Uderzyć (...) o ziemię* — porzucić. [przypis redakcyjny]

¹⁰*w twardej nocy* — w niedostępnej ciemności, tajemnicy (znaczenie wyrażenia nie do końca jasne). [przypis redakcyjny]

¹¹*na Boga wkładaj* — powierzaj Bogu. [przypis redakcyjny]

¹²*Niepodobnym obyczajem* — w sposób niemożliwy do pojęcia. [przypis redakcyjny]

Ten utwór nie jest objęty majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/piesni-ksiegi-wtore-piesn-xv>

Tekst opracowany na podstawie: Pieśni Jana Kochanowskiego księgi dwoje, Drukarnia Łazarzowa, Kraków, 1586

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Olga Sutkowska, Piotr Wilczek.

Okładka na podstawie: Thai Jasmine (Smile..smile...Smile..)@Flickr, CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przeznacz 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przeznacz darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).